

METROLOJİ KANUNU TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Kanunun amacı; ölçümlerin doğruluğu ve güvenilirliği ile uluslararası denkliklerinin sağlanması, yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazları, hazır ambalajlı mamuller ve ölçü kaplarına yönelik kamu yararı dikkate alınarak yasal gerekliliklerin belirlenmesi ve güvenilir bir metroloji sisteminin oluşturulmasıdır.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Kanun,

- Yasal ölçüm birimlerinin kullanımını,
- Ulusal metroloji enstitüsü ve ulusal ölçüm standartlarını,
- Metrolojik izlenebilirliği,
- Kalibrasyon ve deney laboratuvarlarını,
- Yasal metroloji alanındaki faaliyetleri,
- Metroloji alanındaki denetimleri,

kapsar.

(2) Teknik düzenlemeler ve piyasaya arza ilişkin konularda bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu hükümleri uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Kanunun uygulanmasında,

- Ayar: Tamir işlemi içermeyecek şekilde, ölçüm cihazının maksimum izin verilebilir hata sınırları içerisinde doğru ölçüm yapmasını sağlamak amacıyla yapılan ayarlama, parametre güncelleme veya tarife yükleme işlemini,
- Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,
- Deney laboratuvarı: Bir faaliyeti veya prosesi gerçekleştirmek için belirlenmiş yönteme uygun olarak bir uygunluk değerlendirme konusunun bir veya daha fazla karakteristiğinin tayin edilmesi faaliyetini sunan laboratuvarı
- Doğrulama: Ölçüm cihazının yasal düzenlemelere göre kontrol edilerek uygun olanlara doğrulama işaretlerinin uygulanması ve/veya doğrulama belgesinin düzenlenmesi işlemini,
- Doğrulama belgesi: Mevzuatta öngörülmesi halinde, doğrulamayı müteakip düzenlenen belgeyi,
- Doğrulama işareti: Mevzuatta öngörülmesi halinde doğrulamayı müteakip ölçüm cihazına uygulanan etiket, işaret, damga veya elektronik güvenlik tedbirini,
- Doğrulama servisi: Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının bu Kanun kapsamında doğrulamasını yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen tüzel kişiliği,
- Gerçek miktar: Bir hazır ambalajlı mamulün kütle, hacim uzunluk, alan veya adet biriminden içerdigi net ürün miktarını,
- Hazır ambalajlı mamul: Bir ürün ile bu ürünü içinde taşıyan bir ambalajdan oluşan, satın alanın hazır bulunmadığı bir ortamda ambalajlanan, içindeki ürünün miktarı önceden belirlenen bir değere sahip olan ve paket açılmadıkça veya pakette somut bir değişiklik yapılmadıkça bu değer değiştirilemediği koşullarda paketlenmiş ürünü,
- Hizmet alan: Yasal metroloji kapsamındaki bir ölçüm cihazı ile yapılan ölçüm işinde, tüketici konumunda olan gerçek veya tüzel kişiyi,

- ı) İktisadi işletmeci: İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri,
- i) İmalatçı: Ölçüm cihazını veya ölçü kabını imal ederek ya da bunların tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- j) İthalatçı: Ölçüm cihazı, hazır ambalajlı mamul veya ölçü kabını ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- k) Kalibrasyon: Bir ölçüm cihazı tarafından sağlanan ölçüm sonucunun, büyüklük değeri ve ölçüm belirsizliği dahil olmak üzere belirli koşullar altında, doğruluğu bilinen bir referans ile karşılaştırılması işlemini,
- l) Kalibrasyon laboratuvarı: Ölçüm cihazlarına kalibrasyon hizmeti sunan laboratuvarı,
- m) Kullanıcı: Ölçüm cihazının mülkiyetini haiz gerçek veya tüzel kişiyi, bunun tespit edilemediği durumlarda ise ölçüm cihazını kullanan gerçek veya tüzel kişiyi,
- n) Metrolojik izlenebilirlik: Bir ölçüm sonucunun, belgelendirilmiş ve kesintisiz bir hiyerarşik kalibrasyon zinciri içerisinde bir referansla ilişkilendirilmesini,
- o) Nominal miktar: Paketleyicisi tarafından, hazır ambalajlı mamul veya ölçü kabının üzerinde belirtilen net ürün miktarını,
- ö) Onaylanmış kuruluş: Avrupa Birliği mevzuatından uyumlaştırılan teknik düzenleme kapsamındaki ölçüm cihazları için Avrupa Birliği ülkelerinde veya Türkiye’de ilgili otoriteler tarafından yetkilendirilmiş uygunluk değerlendirme kuruluşunu,
- p) Ölçü kabı: Genel olarak şişe olarak adlandırılan, camdan veya cam ile aynı ölçme tekniği garantilerini veren değişmez sağlamlık ve biçime sahip malzemelerden üretilen, kapalı veya kapatılabilir özelliğe sahip, belli bir miktara kadar doldurulduklarında veya tam hacimlerinin belli bir oranına kadar doldurulduklarında içerikleri yeterli bir hassaslıkla ölçülebilir olan ve sıvıların muhafazası, taşınması veya sevki için geliştirilmiş olan şişeyi,
- r) Ölçüm: Bir ölçüm cihazı kullanılarak bir büyüklüğün değerinin belirlenmesine yönelik sürdürülen işlemler dizisini,
- s) Ölçüm birimi: İki büyüklüğün oranını bir sayı olarak ifade etmek için aynı türden bir başka büyüklüğün karşılaştırılabildiği, Metre Konvansiyonu ile tanımlanan ve kabul edilen, sadece bir sayı ve birim ile ifade edilen gerçek büyüklüğü,
- ş) Ölçüm cihazı: Tek başına veya bir ya da daha fazla yardımcı ekipman ile birlikte ölçüm yapmada kullanılan cihazı ya da belirli türlerdeki büyüklüklerin belirli aralıklar içinde ölçülen büyüklük değerlerinin elde edilmesinde kullanılan bilgileri sağlamak için bir araya getirilmiş ve uyarlanmış, gerekli malzemeler ile birlikte, bir veya daha fazla cihazdan oluşan sistemi ya da kullanıldığı süre boyunca, her birine belirli bir büyüklük değeri atanmış bir veya birden fazla türdeki büyüklüğü kesintisiz olarak sağlayan veya üreten maddi ölçütü,
- t) Ölçüm standardı: Bir büyüklüğün referans olarak kullanılmak üzere, belirli bir büyüklük değeri ve ilgili ölçüm belirsizliği ile tanımının gerçekleştirilmesini,
- u) Piyasaya arz: Ölçüm cihazı, hazır ambalajlı mamul veya ölçü kabının tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada ilk kez bulundurulması için yapılan faaliyeti,
- ü) Tamir: Fonksiyonları çalışmayan, hatalı çalışan ya da hatalı ölçüm yapan ölçüm cihazının kusurlarının giderilmesi amacıyla yapılan işlemi,
- v) Tamir ayar belgesi: Ölçüm cihazının tamir ve/veya ayarını müteakip öngörülmesi halinde mevzuatta belirtilen şekilde düzenlenen belgeyi,
- y) Tamir ayar işareti: Tamir ve/veya ayarını müteakip öngörülmesi halinde mevzuatta belirtilen şekilde ölçüm cihazına uygulanan etiket, işaret, damga veya elektronik güvenlik tedbirini,
- z) Tamir ayar servisi: Ölçüm cihazının tamir, bakım ve/veya ayarını yapmak üzere yetkilendirilen servisi,
- aa) Teknik düzenleme: İdari hükümler dahil olmak üzere, ölçüm cihazı, hazır ambalajlı mamul ve ölçü kabının niteliğini, işleme veya üretim yöntemlerini veya bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya uygunluk değerlendirme işlemlerini tek tek veya birkaçını ele alarak belirleyen, uyulması zorunlu mevzuatı,

- bb) Ulusal metroloji enstitüsü: Uluslararası karşılıklı tanıma anlaşmalarına uygun şekilde ulusal ölçüm standartlarına ilişkin faaliyetleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen laboratuvarı,
- cc) Ulusal ölçüm standardı: Bir büyüklük değerinin, ilgili büyüklük türüne ait ülke içindeki diğer ölçüm standartlarına aktarılmasında temel alınmak üzere Bakanlık tarafından onaylanmış ölçüm standardını,
- çç) Ulusal tip onay belgesi: Ölçüm cihazının, ölçüm sonuçlarının doğruluğunu ve hassasiyetini belirli şartlar altında belirli bir süre için koruyabileceği şekilde hazırlanmış, teknik düzenlemelere uygunluğunu gösteren ve Bakanlık tarafından düzenlenen belgeyi,
- dd) Uygunluk değerlendirme: Ölçüm cihazı, süreç, hizmet, sistem, kişi veya kuruluşa ilişkin belirli şartların yerine getirilip getirilmediğini gösteren faaliyeti,
- ee) Yasal metroloji: Yasal gerekliliklerle ilişkili ölçüm, ölçüm birimi, ölçüm cihazı ve ölçüm yöntemi ile doğrulamayı kapsayan metroloji alanını,
- ff) Yasal ölçüm birimleri: Bu Kanun gereği kullanımı zorunlu olan ve Ağırlıklar ve Ölçüler Genel Konferansı'nda kabul edilen uluslararası büyüklükler sistemine dayalı Uluslararası Birimler Sistemine (SI) uygun ölçüm birimlerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilimsel ve Endüstriyel Metroloji

Yasal ölçüm birimleri ve metroloji alanında uluslararası işbirliği

MADDE 4 - (1) Türkiye’de; ekonomik faaliyetlerde, kamu sağlığı ve kamu güvenliğinde, resmi işlerde, eğitim işlerinde ve standardizasyon faaliyetlerinde yasal ölçüm birimlerinin kullanılması zorunludur.

(2) Ölçüm cihazlarında, ölçüm sonuçlarında ve ölçüm birimi ile ifade edilen miktarların gösteriminde yasal ölçüm birimlerinin kullanılması zorunludur.

(3) Aşağıda belirtilen alanlarda yasal ölçüm birimlerinin kullanılması zorunlu değildir:

- a) Uluslararası sözleşme ve anlaşmalar gereği farklı ölçüm birimlerinin kullanıldığı hava, deniz ve demiryolu taşımacılığında.
- b) Uluslararası birimler sisteminin geçerli olmadığı ülkelerle veya bu ülkelerde mukim kişilerle yapılmış anlaşma ve sözleşmeler ile bu kapsamdaki belgelerde.
- c) Uluslararası birimler sisteminin geçerli olmadığı ülkelere ihracat yapan işletme ve üretim tesislerinde bahse konu ihracat faaliyetlerine konu ölçüm cihazlarında ve belgelerde.
- ç) 1782 sayılı Ölçüler Kanununun yürürlüğe girdiği 1/1/1933 tarihinden önceki kayıtlar ve belgelerde.
- d) Türk Silahlı Kuvvetlerinin askeri amaçlı donanım, teçhizat, cihaz, belge ve kayıtlarında.
- e) Antika ölçüm cihazlarında.

(4) Yasal ölçüm birimlerinin gerçekleştirilmesinde, Uluslararası Birimler Sistemi’ne (SI) göre oluşturulmuş uluslararası ölçüm standartlarına, ulusal ölçüm standartlarına, karşılıklı tanıma anlaşmasında kabul görmüş diğer ülkelerin ulusal ölçüm standartlarına veya bu standartlara metrolojik izlenebilirliği kanıtlanmış olan ölçüm standartlarına metrolojik izlenebilirliğin sağlanması esastır.

(5) Yasal ölçüm birimlerinin tanımları, sembolleri, örnekleri, ek birimler ile temel birimlerin kullanımına ilişkin hususlar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.

(6) Bakanlık, metroloji alanında bu Kanun kapsamında yürütülen faaliyetlerin uluslararası düzeyde denklik ve tanınırlıklarını sağlamak ve sürdürmek amacıyla uluslararası metrolojik işbirliği içinde faaliyet yürütür ve metroloji alanında uluslararası organizasyonlarda Türkiye’nin temsil edilmesini sağlar.

Ulusal metroloji enstitüsü ve ulusal ölçüm standartları

MADDE 5 - (1) Bakanlık, ulusal düzeyde ölçüm birliğinin sağlanması ve sürdürülmesi, metroloji alanında ülke uygulamalarının uluslararası metroloji sistemine entegrasyonu, metroloji alanında ihtiyaç duyulan alanlarda araştırma geliştirme yapılması ve uluslararası metrolojik işbirliği amacıyla faaliyet yürütecek laboratuvarı ulusal metroloji enstitüsü olarak yetkilendirir.

(2) Ulusal metroloji enstitüsü, ulusal ölçüm standartlarının oluşturulması, muhafazası, geliştirilmesi, metrolojik izlenebilirliğinin sağlanması, uluslararası denklik ve tanınırlıklarının sağlanması, ihtiyaç duyulan alanlara metrolojik izlenebilirliğin aktarılması, karşılaştırma ölçümleri ve kalibrasyon laboratuvarlarının bu Kanun kapsamında yetkinliklerinin değerlendirilmesi konularında faaliyet yürütür. Bu faaliyetlerden, metrolojik izlenebilirliğin aktarılmasına ilişkin hizmetler için Bakanlık tarafından belirlenen ücret alınır.

(3) Bir ölçüm standardı; ölçüm biriminin tanımına veya uluslararası kabul gören yönteme göre gerçekleştirilmesi, belirsizliğinin ülke ihtiyacını karşılayabilecek düzeyde olması ve uluslararası karşılaştırma ölçümleri ile diğer ülkelerin ölçüm standartlarına denkliğinin kanıtlanmış olması şartıyla ulusal ölçüm standardı olarak kabul edilir. Nominal özelliklerin ölçümü veya kontrolünde kullanılması amacıyla oluşturulmuş referans malzemeler de belirli özelliklere göre kararlılığının ve homojenliğinin sağlandığının kanıtlanması şartıyla ulusal ölçüm standardı olarak kabul edilir.

(4) Bu madde kapsamındaki faaliyetlerin sürdürülmesi için Bakanlık ve ulusal metroloji enstitüsü, ülke ihtiyaçlarını esas alarak bütçe imkanları dahilinde gerekli yatırımı yapar.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kalibrasyon ve deney hizmetleri ile metrolojik izlenebilirlik

MADDE 6 - (1) Kalibrasyon ve deney laboratuvarları, Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre Bakanlığın sicil sisteminde kayıtlı olmak ve bu kaydını güncel tutmak zorundadır. Sicil sisteminde kaydı olmayan veya kaydını Bakanlık tarafından belirlenen usullere uygun şekilde güncel tutmayan laboratuvarlar kalibrasyon hizmeti veremez.

(2) Kalibrasyon laboratuvarı, sicil sistemine kayıt olmak veya kaydını güncellemek için ulusal metroloji enstitüsünden değerlendirme raporu almak zorundadır. Ulusal metroloji enstitüsü, yerinde yapılacak incelemeler dahil söz konusu değerlendirme raporu için başvuru yapandan Bakanlık tarafından belirlenen ücreti alır. Bakanlığın belirlediği ücret dışında başka hiçbir ad altında ücret alınamaz.

(3) Kalibrasyon laboratuvarı, faaliyetlerine uygun belge düzenlemek veya raporlayabilmek veya beyanda bulunabilmek için her türlü teknik ve idari tedbiri alır, gerçekleştirdiği ölçümle ilgili ham veri ve kullanılan donanım bilgisi dâhil olmak üzere, ölçümün doğruluğunu kanıtlayıcı bilgi ve kayıtları muhafaza eder. Kalibrasyon laboratuvarı metrolojik izlenebilirliği sağlanmış ölçüm sonuçlarına dayanacak şekilde kalibrasyon hizmeti verir.

(4) Metrolojik izlenebilirlik, Bakanlık tarafından uluslararası anlaşmalar, standartlar ve uluslararası referans dokümanlar dikkate alınarak belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde sağlanır.

(5) Kalibrasyon laboratuvarı, hizmet kapsamı ile ilgili olarak ulusal metroloji enstitüsünün Bakanlıktan onay aldığı karşılaştırmalı ölçümlere katılmak zorundadır.

(6) Aşağıda belirtilen konularda ölçüm sonuçlarının metrolojik izlenebilirliğinin sağlanması zorunludur:

- a) Gümrük ve vergilendirmeye ilişkin mevzuatta öngörülen ölçümlerde.
- b) Aykırılık tespitine, ceza uygulanmasına veya hak mahrumiyetine esas devlet denetimine konu ölçümlerde.

- c) Adli davalarda yapılacak tespitlere ilişkin ölçümler ile bilirkişi raporunun ifasında yapılacak ölçümlerde.
- ç) 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca yayımlanan yönetmelikler kapsamında metrolojik izlenebilirliğin zorunlu tutulduğu ölçümlerde.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kamu kurum veya kuruluşlarının metroloji alanında yapacağı düzenlemeler

MADDE 7 - (1) Kamu kurum veya kuruluşları, yasal metroloji kapsamında olan ölçüm cihazları haricinde; sorumluluk alanlarında kullanılan ölçüm cihazları için kalibrasyon, tamir, bakım ve ayar hizmeti verecek gerçek veya tüzel kişilerin yetkilendirilmesi ve bunlara ilişkin çalışma usul ve esaslarını belirlemek üzere yönetmelik yayımlayabilir. Ayrıca, söz konusu ölçüm cihazları için kamu yararını dikkate alarak metrolojik izlenebilirliği de zorunlu tutabilir. Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen gerçek ve tüzel kişilerin bu Kanunun kalibrasyon laboratuvarına ilişkin hükümlerine tabidir.

(2) Birinci fıkra kapsamında yayımlanan bir yönetmeliğe göre kalibrasyon hizmeti veren ve bu yönetmelik dışında kalibrasyon hizmeti vermeyen yerler ile verdiği kalibrasyon hizmetlerinin tümü akreditasyon kapsamında olan yerler bakımından, 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen değerlendirme raporu aranmaz.

(3) Metroloji alanında bu Kanunla belirlenen temel gerekliliklerin uygulanmasında kamu kurum veya kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak amacıyla bu madde kapsamında yayımlanacak yönetmelikler için Bakanlıktan görüş alınması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yasal Metroloji

Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazları ve piyasaya arz

MADDE 8 - (1) Aşağıda belirtilen ölçüm cihazları yasal metroloji kapsamındadır:

- a) Uzunluk, alan, hacim, kütle, sıcaklık, basınç, ısı enerjisi, elektrik enerjisi, sıvıların miktarı, gazların miktarı, madde yoğunluğu ve madde içeriğinin ölçüldüğü alım satım işlerinde veya bir hizmetin bedelinin ölçüm sonucuna bağlı olarak belirlendiği işlerde kullanılması amaçlanan veya nitelikleri bakımından bu amaçlar için kullanılmaya uygun ölçüm cihazları.
- b) Yasal düzenlemelere istinaden; bir bedelin belirlenmesine veya bir idari yaptırımın uygulanmasına dayanak teşkil eden ölçümlerde kullanılması amaçlanan veya nitelikleri bakımından bu amaçlar için kullanılmaya uygun ölçüm cihazları.

(2) İnsan ve çevre sağlığı ve güvenliğine ilişkin ölçümlerde kullanılması amaçlanan veya nitelikleri bakımından bu amaçlar için kullanılmaya uygun olan ölçüm cihazları Cumhurbaşkanınca yasal metroloji kapsamına alınabilir.

(3) Birinci fıkra kapsamına giren ölçüm cihazları; kullanım yoğunluğu, ülkenin ihtiyaçları ile metrolojik altyapısı, uluslararası uygulamalar ve cihazın teknik özellikleri dikkate alınarak Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.

(4) Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazı ilgili teknik düzenlemesine uygun şekilde piyasa arz edilir. Bu teknik düzenlemeleri hazırlamaya Bakanlık yetkilidir.

(5) Yasal metroloji kapsamında olan ve teknik düzenlemesinde ulusal tip onay belgesi alınması öngörülen ölçüm cihazı için Bakanlık tarafından ilave test veya kalibrasyon yaptırılması durumunda ortaya çıkacak harcamalar, belge için başvuru yapan tarafından karşılanır.

(6) Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazının ithalatı Bakanlık tarafından yayımlanan yönetmeliğe uygun şekilde yapılır.

Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarına ilişkin doğrulama yükümlülüğü

MADDE 9 – (1) Yasal metroloji kapsamındaki bir ölçüm cihazı, aşağıdaki durumlardan birine uygun şekilde doğrulamasının yapılmış olması ve Bakanlığın belirlediği süre ve koşullara bağlı olarak doğrulamanın geçerliliğinin devam ediyor olması şartıyla kullanılır.

- a) Piyasaya arz edilecek veya ilk kez kullanıma sunulacak ölçüm cihazının onaylanmış kuruluş sorumluluğunda uygunluk değerlendirme işlemi kapsamında doğrulaması yapılmışsa.
- b) Piyasaya arz edilecek veya ilk kez kullanıma sunulacak ölçüm cihazlarından, onaylanmış kuruluş sorumluluğunda ve uygunluk değerlendirme işlemi kapsamında doğrulaması yapılmayanların, Bakanlık veya Bakanlığın yayımlayacağı yönetmeliğe göre yetkilendirilen doğrulama servisi, kurum, kuruluş veya imalatçı tarafından doğrulaması yapılmışsa.
- c) Halihazırda kullanımda olan veya tamiri veya ayarı yapılan ölçüm cihazının Bakanlık veya yetkili doğrulama servisi tarafından doğrulaması yapılmışsa.
- ç) (b) ve (c) bentlerinde belirtilen doğrulama hizmetini yurtiçinde verecek doğrulama servisi veya imalatçı olmaması durumunda, Bakanlığın yönetmelikle yetkilendirdiği yerler tarafından doğrulama yerine geçecek istisnai değerlendirme işlemi yapılmışsa.

(2) Birinci fıkra uyarınca Bakanlık veya Bakanlık tarafından bu Kanun kapsamında imalatçı hariç yetkilendirilen yerler tarafından yapılacak doğrulamalardan, Bakanlığın belirlediği ücret alınır.

(3) Yasal metroloji kapsamında doğrulaması yaptırılmış bir ölçüm cihazı tarafından sağlanan ölçüm sonucunun metrolojik izlenebilirliği sağlanmış kabul edilir.

(4) Ölçüm cihazı üzerine yerleştirilen doğrulama işaretlerine yetkisiz kişilerce müdahale edilemez.

(5) Doğrulama belgesi ve doğrulama işaretlerinin hazırlanması için Bakanlık tarafından münhasır haklara sahip bir kuruluş yetkilendirilebilir.

(6) Yasal metroloji kapsamında olduğu halde; yerinden sökülmesi ve taşınması güç olan ve geçici süre kullanılmayacak olan ölçüm cihazı ile Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen amaçlar dışında kullanılacak olan ölçüm cihazı, Bakanlık tarafından çıkarılan mevzuata göre istisna kapsamına alınmış olması şartıyla doğrulamadan muaf tutulur. Yerinden sökülmesi ve taşınması güç olan ölçüm cihazları muafiyet süresince, istisna prosedürünün bir gereği olarak bulunduğu yerde kullanılmayacak şekilde güvenlik altına alınır. İstisna kapsamına alınmış bir ölçüm cihazı yasal metroloji kapsamında kullanılamaz.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının tamir ve ayar işlemleri

MADDE 10 – (1) Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazının tamir ve ayar işlemleri Bakanlık tarafından yetkilendirilen tamir ayar servislerince yapılır.

(2) Tamir ve/veya ayar işlemi yapılan ölçüm cihazı, doğrulaması yaptırdıktan sonra kullanılır. Tamir ve/veya ayarı yapılmış ölçüm cihazının, Bakanlık tarafından şartları mevzuatla belirlenmiş olması kaydıyla, doğrulaması yapılmıncaya kadar geçici bir süreliğine kullanımına izin verilebilir. Bu şekilde izin verilmiş ölçüm cihazı için kullanım izni verilen süre boyunca doğrulaması yapılmış kabul edilir.

(3) Tamir ayar servisi tarafından yapılan ayar işlemi için Bakanlık tarafından belirlenen ücret alınır.

(4) Ölçüm cihazı üzerine yerleştirilen tamir ayar işaretlerine yetkisiz kişilerce müdahale edilemez.

(5) Tamir ayar belgesi ve tamir ayar işaretlerinin hazırlanması için Bakanlık tarafından münhasır haklara sahip bir kuruluş yetkilendirilebilir.

(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazının kullanıcısının sorumlulukları

MADDE 11 – (1) Yasal metroloji kapsamında olan ölçüm cihazının kullanım süresince doğrulamasının yaptırılmasından kullanıcı sorumludur.

(2) Kullanıcı ölçüm cihazını, mevzuatta ve imalatçısının verdiği kullanım kılavuzunda öngörülen gerekliliklere uygun şekilde kullanır.

(3) Kullanıcı, ölçüm cihazına ilişkin doğrulama belgesi ve tamir ayar belgesini, geçerlilik süresince üzerindeki bilgiler tahrir olmayacak şekilde muhafaza eder.

(4) Kullanıcı, ölçüm cihazının üzerindeki doğrulama işaretlerini ve tamir ayar işaretlerini muhafaza etmekle sorumludur.

(5) Hizmet alanın sorumluluğunda olan bir yerde kullanılmakta olan ölçüm cihazı için bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen sorumluluk kullanıcıyla birlikte hizmet alana da aittir.

(6) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası uyarınca istisna kapsamına alınmış bir ölçüm cihazının kullanıcısı, muafiyet süresince mevzuatta belirtilen istisna şartlarına uymak zorundadır.

Hazır ambalajlı mamul ve ölçü kapları için metrolojik gereklilikler ve genel hususlar

MADDE 12 - (1) Hazır ambalajlı mamul ve ölçü kabı ilgili teknik düzenlemesine uygun şekilde piyasaya arz edilir.

(2) Hazır ambalajlı mamulün gerçek miktarı, arz süreci boyunca iktisadi işletmeci tarafından düzenli şekilde kontrol edilir. Bu kontrollerde metrolojik izlenebilirliği sağlanmış ve uygun hassasiyette ölçüm cihazlarının kullanılması zorunludur. İktisadi işletmeci bu kontrollere ilişkin bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları kontrol tarihinden itibaren en az üç yıl boyunca muhafaza eder ve talep edilmesi halinde Bakanlığa ibraz eder.

(3) İktisadi işletmeci, hazır ambalajlı mamulün gerçek miktarına ilişkin yapılacak denetimler ve/veya ölçü kabının metrolojik özelliklerine ilişkin yapılacak denetimler için yeteri kadar numuneyi talep edilmesi halinde Bakanlığa ücretsiz vermek zorundadır.

(4) Ölçü kabının tescilli markasına sahip iktisadi işletmeci, ürettiği ölçü kaplarında kullandığı tanıtım işaretlerine ait çizimleri Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Denetim ve İdari Yaptırımlar**

Denetim ve idari yaptırımlar

MADDE 13 – (1) Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazının bu Kanun ve alt düzenlemelere uygun şekilde kullanıldığını denetlemeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu kapsamda yapacağı denetimde gerektiğinde doğrulama servisi ve tamir ayar servisinin personel ve teknik altyapısından ücretsiz yararlanır. Bakanlık bu fıkradaki denetim yetkisinin bir kısmını, yetki çerçevesini yönetmelikle belirlemek ve ilgili Bakanlığın uygun görüşünü almak kaydıyla belediyelere devredebilir.

(2) Hazır ambalajlı mamul ve ölçü kabını piyasaya arz edenlerin bu Kanun ve alt düzenlemeler kapsamındaki faaliyetlerini denetlemeye, ayrıca denetim sırasındaki imkanlarla ölçümlerin yapılamadığı veya şüpheli durumların ortaya çıktığı durumlarda denetime konu numuneleri yetkin bir laboratuvara göndermek üzere almaya Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu denetimlerde yapacağı ölçümler için tesisin teknik altyapısından ücretsiz yararlanır. Laboratuvara gönderilen numunelerin bu Kanun ve alt düzenlemelere uygun olmadığı tespit edilirse, laboratuvarda yapılan ölçümlere ilişkin belgelendirilmiş giderlerin denetlenen iktisadi işletmeci tarafından karşılanması zorunludur.

(3) Bakanlık, abonelik sistemi ile hizmet veren dağıtım şirketleri ve belediyelere ait kullanımda olan ölçüm cihazlarının denetimini dağıtım şirketi veya belediyenin personel ve teknik altyapısını kullanarak yapabilir. Bakanlık tarafından bu fıkra uyarınca yapılacak denetim sayısı, dağıtım şirketi veya belediyenin ilgili alandaki abone sayısının binde birini geçemez.

(4) Doğrulama servisi ve tamir ayar servisinin bu Kanun ve alt düzenlemeler kapsamında verdiği hizmetleri denetlemeye Bakanlık yetkilidir.

(5) Ulusal metroloji enstitüsünün bu Kanun ve alt düzenlemeler kapsamında verdiği hizmetleri denetlemeye Bakanlık yetkilidir.

(6) Yasal ölçüm birimlerinin bu Kanun ve alt düzenlemelere uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığını denetlemeye Bakanlık yetkilidir.

(7) Kalibrasyon laboratuvarı ve deney laboratuvarının bu Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen hükümler ile bu hükümlere dayanan alt düzenlemelere uygunluğunu denetlemeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu denetimlerde ulusal metroloji enstitüsünden de konuyla ilgili inceleme yapmasını talep edebilir.

(8) Tartım yapılacak yükün yük taşıyıcısı üzerine konulması, kaldırılması ve tartım sonucunun alınması gibi tartım işlemleri süresince bir kullanıcının müdahalesine ihtiyaç duyulan ve kapasitesi 2000 kg altında olan tartı aletinin bu Kanun ve alt düzenlemelere uygun şekilde kullanıldığını denetlemeye Belediyeler yetkilidir.

(9) Bu Kanunun 7 nci maddesine dayanılarak yayımlanan mevzuat kapsamında verilen hizmetler ile bu hizmeti veren yerlerin, bu Kanun ve alt düzenlemelere uygunluğunu denetlemeye mevzuatı hazırlayan kamu kurum veya kuruluşu yetkilidir.

(10) Bu Kanun kapsamında yapılan denetimlerde uygunsuzluk tespit edilmesi halinde gerekli tedbirin alınması amacıyla idari yaptırım uygulanır. Bu idari yaptırım; toplatma, bertaraf, kullanımdan men etme, el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesi, geri çağırma, piyasaya arzın durdurulması, yetki iptali, yetkinin askıya alınması, faaliyetin geçici olarak durdurulması, faaliyetin kısıtlanması, düzeltici faaliyet, ulusal tip onay belgesinin iptali, üçüncü tarafın zararının tazmini hususlarını kapsayabilir.

(11) Bu Kanun kapsamında yapılan şikayetler, somut bilgiler içermemesi veya gerekçelerinin yetersiz kalması durumunda denetime yetkili kamu kurum veya kuruluşu tarafından değerlendirmeye alınmayabilir.

İdari para cezaları

MADDE 14 – (1) Bakanlık tarafından yasal metrolojiye ilişkin yapılan inceleme ve denetimlerde;

- a) Doğrulaması yaptırılmamış veya doğrulama süresi geçirilmiş ölçüm cihazını kullanan veya kullanım amacına uygun bir alanda bulunduran kullanıcıya 1.000 Türk lirasından 10.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.
- b) Doğrulama işareti veya tamir ayar işareti eksik, sahte veya tahrip edilmiş olan veya yetkisiz şekilde değiştirilmiş olan ölçüm cihazını kullanan veya kullanım amacına uygun bir alanda bulunduran kullanıcıya 2.000 Türk lirasından 20.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır. 11 inci maddenin beşinci fıkrası gereği hem kullanıcı hem de hizmet alanın sorumluluğunda olan ölçüm cihazları için bu bentte belirtilen idari para cezası uygulanmaz, savcılığa suç duyurusunda bulunulur.
- c) Mevzuatta ve imalatçısının verdiği kullanım kılavuzunda öngörülen gerekliliklere uyulmaması nedeniyle izin verilebilir hata sınırları dışında çalışan ölçüm cihazını kullanan veya kullanım amacına uygun bir alanda bulunduran kullanıcıya 2.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır. 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına giren ve izin verilebilir hata sınırı dışında çalışan ölçüm cihazının kullanıcı aleyhine hatalı çalışması durumunda bu ceza uygulanmaz.

- ç) Doğrulama belgesini, ölçüm cihazının kullanıldığı yerde bulundurmaya 250 Türk lirası idari para cezası uygulanır.
- d) Ölçüm cihazının doğrulama, tamir veya ayar işlemini yetkisiz şekilde yapana 2.000 Türk lirasından 25.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.
- e) Doğrulama ve ayar işlemlerinden Bakanlık tarafından belirlenen ücret dışında ücret alana 2.000 Türk lirasından 25.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.
- f) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre istisna kapsamında olan ölçüm cihazının kullanıcısına, istisna şartlarına aykırı hareket etmesi halinde 2.000 Türk lirasından 20.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.
- g) Doğrulama servisi veya tamir ayar servisi olarak yetkilendirilen yerlerden bu Kanun ve alt düzenlemelere aykırı hareket edene 2.000 Türk lirasından 25.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.
- ğ) Hazır ambalajlı mamul ve ölçü kabı ile ilgili bu Kanunda belirtilen sorumluluklarını yerine getirmeyen iktisadi işletmeciye 2.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(2) Bakanlık veya doğrulama servisi tarafından ölçüm cihazının doğrulaması sırasında, doğrulama süresinin geçirilmiş olduğu tespit edilirse, doksan günden az geçirilen durumlar için kullanıcıya bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen idari para cezası 1/4 oranına düşürülerek uygulanır.

(3) Doğrulama sırasında Bakanlık veya doğrulama servisi tarafından, ölçüm cihazının doğrulama işareti veya tamir ayar işaretinin eksik, sahte, tahrip edilmiş veya yetkisiz şekilde değiştirilmiş olduğu tespit edilirse, kullanıcıya birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen idari para cezası alt ve üst sınırlar 1/2 oranına düşürülerek uygulanır. 11 inci maddenin beşinci fıkrası gereği hem kullanıcı hem de hizmet alanın sorumluluğundaki ölçüm cihazları için bu bentte belirtilen idari para cezası uygulanmaz, savcılığa suç duyurusunda bulunulur.

(4) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (f) bentleri ile ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamında uygulanacak idari para cezaları, ölçüm cihazının türü ve kullanıldığı işin niteliği dikkate alınarak her bir ölçüm cihazı için ayrı ayrı uygulanır.

(5) Bu Kanunda belirtilen yasal ölçüm birimlerini kullanmayana veya ilgili mevzuata aykırı şekilde kullanana 1.000 Türk lirasından 10.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(6) Bu Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen hükümler ile bu hükümlere dayanan alt düzenlemelere aykırı hareket eden laboratuvara 5.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(7) Bu Kanunun 7 nci maddesi kapsamında yetkilendirilen veya hizmet verenlerden, yetkilendirmeye konu olan veya bu Kanun kapsamında verdiği hizmete konu olan hususlarda bu Kanun ve alt düzenlemelere aykırı hareket edene 5.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(8) Bu Kanun kapsamındaki yetkilendirme veya hizmetlere konu her türlü raporu, etiketi, işareti, kalibrasyon belgesini, doğrulama belgesini, doğrulama işaretini ve hizmet gereği üretilen diğer belgeleri gerçeğe aykırı şekilde düzenleyen, kullanan, tahrif veya taklit edene 5.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(9) Denetim faaliyeti yürüten personelin görevini yapmasına engel olana veya gerekli bilgi, belge, kayıt ve numuneleri sağlamaktan imtina edene 1.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(10) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin onuncu fıkrası uyarınca idari yaptırım uygulanana, söz konusu yaptırım kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde 5.000 Türk lirasından 50.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(11) Bu maddede belirtilen idari para cezaları, aynı uygunsuzluğun iki yıl içerisinde tekrarı halinde daha önce uygulanan cezanın iki katı olarak uygulanır.

(12) Bu Kanuna göre yapılan denetim sonucunda idari para cezası uygulanması, ilgililere ayrıca idari yaptırım uygulanmasına engel teşkil etmez.

(13) Bu Kanuna göre idari para cezası uygulanırken, cezaya konu aykırılığın bu Kanunun amaçları bakımından yaratacağı olumsuz sonuçlar ve yaptırımın muhatabının ekonomik durumu dikkate alınır.

Denetim ve idari yaptırımların uygulanmasına yönelik genel hususlar

MADDE 15 – (1) Bu Kanun kapsamında yapılacak denetimlerin nasıl yapılacağı, idari yaptırım süreçleri, idari yaptırımların hangi makam veya kamu görevlilerince uygulanacağı ile yükümlülük ve sorumluluklar, söz konusu denetimleri yapmaya yetkili kamu kurum veya kuruluşu tarafından yönetmelikle belirlenir.

(2) Bu Kanun kapsamında uygulanacak idari para cezalarının tahsilinde ve takibinde uygulanacak usul ve esaslar ile kullanılacak ceza tutanağının şekli, kullanımı ve kimlerin ceza tutanağı düzenleyebileceği ve bu cezaların kimler tarafından uygulanacağına ilişkin esaslar, söz konusu denetimleri yapmaya yetkili kamu kurum veya kuruluşu tarafından yönetmelikle belirlenir.

(3) Bu Kanun gereği uygulanacak idari para cezalarına ilişkin tutanaklar fiziki olarak düzenlenebildiği gibi elektronik ortamda da düzenlenebilir.

(4) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, her yıl 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılır ve Bakanlıkça çıkarılacak tebliğle ilan edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mücbir sebep

MADDE 16 – (1) Yangın, deprem, sel, salgın hastalık gibi mücbir sebeplerin ortaya çıkması durumunda Bakan Onayı ile ölçüm cihazının doğrulaması ile ilgili bu Kanunun 9 uncu maddesine ilişkin hususlarda geçici süreli istisnai uygulamalar yapılabilir.

Ücretler

MADDE 17 – (1) Bu Kanuna göre Bakanlık tarafından yapılacak belgelendirme ve yetkilendirmelere ilişkin düzenlenecek belgeler için ilgililerden ücret alınır. Söz konusu belgelerin yenilenmesi, revize edilmesi veya vize edilmesi halinde alınacak ücret ilk düzenleme ücretinin yarısı kadardır.

(2) Bu Kanun kapsamında Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş yerlere yetki kapsamında verdikleri hizmetlerin izlenebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından verilecek her türlü form, etiket, matbu belge, doğrulama işareti, tamir ayar işareti ve teknik donanımdan ücret alınır.

(3) Bu Kanun kapsamında Bakanlık tarafından belirlenmesi veya alınması öngörülen ücretler yıl başından geçerli olmak üzere her yıl Bakanlık tarafından tebliğle belirlenir.

Harcırah

MADDE 18 – Yasal metroloji kapsamında yapılacak inceleme ve denetimler için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin iki katı tutarında gündelik ödenir.

Yürürlükten kaldırılan kanun

MADDE 19 – (1) 21/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu ile bu Kanunun ek ve tadilleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış kabul edilir.

Alt düzenlemeler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunda çıkarılması öngörülen alt düzenlemeler Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'na dayanılarak yayımlanmış olan alt düzenlemeler, yerini alacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar geçerlidir.

Mevcut belgelerin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'na göre Bakanlık tarafından gerçek veya tüzel kişileri yetkilendirmek üzere düzenlenmiş olan belgeler, ilgili mevzuatın yerini alacak yeni düzenlemelerin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl daha geçerlidir. Söz konusu belgelerin geçerlilik süresi dolmadan yeni düzenlemelerde belirtilen kriterlerin sağlanması halinde söz konusu belgeler yenilenir aksi halde iptal edilir.

(2) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'na göre Bakanlık tarafından gerçek veya tüzel kişilere verilen tip onay belgeleri, belgenin son geçerlilik tarihine kadar geçerlidir. Söz konusu belgelerden son geçerlilik tarihi belirtilmemiş olanlar ise belgenin düzenlenme tarihinden itibaren 10 yıl geçerlidir.

Grup merkezi belediye ölçüler ve ayar memurlukları

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Belediye bünyesinde kurulmuş olan Grup Merkezi Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarının görevi bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

Süreci devam eden idari para cezaları ve yaptırımlar

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Kanunun yayımından önce 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu gereğince karar alınmış idari para cezalarının tahsili yapılır, henüz idari para cezası kararı alınmayan diğer durumlarda olanlar ise iptal edilir.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Kanun yayımlandığı tarihten bir yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 - (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.